

31.8.2012

Valtiovarainministeriö

Viite: Lausuntopyyntö (Asia: VM132:00/2011) sokeriverotusta selvittävän työryhmän väliraportista

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme sen johdosta seuraavaa.

Mielestämme kaikki terveellisempiä ruokavalintoja tukevat toimenpiteet ovat tarpeellisia, vaikka niiden vaikutusta kuluttajan ostoskäyttäytymiseen on mahdotonta varmistaa. Kuten väliraportissa mainitaan, ruokavalintoihin vaikuttavia tekijöitä on useita. Hinta on useiden selvitysten mukaan yksi keskeisimmistä tekijöistä. Ruokavalio on merkittävä elintapatekijä eri kansansairauksien taustalla. Mielestämme sellaisia elintarvikkeita, joissa on runsaasti terveyteen haitallisesti vaikuttavia ravintoaineita, voidaan verottaa kovemmin. Jos näiden tuotteiden kulutus pienenee, se voi vähentää sairastuvuutta ja siten vähentää yhteiskunnan terveydenhoitomenoja.

Vaikka runsaalla sokerin eli sakkaroosin saannilla ei ole todettu suoraa yhteyttä sydän- ja verisuonisairastuvuuteen ja -kuolleisuuteen, tutkimusten mukaan se voi altistaa ylipainolle sekä muuttaa sydän- ja verisuonitautien vaaratekijöitä epäedulliseen suuntaan. Runsaan sokerin saannin on todettu olevan yhteydessä alenuneeseen HDL-pitoisuuteen. Lisäksi runsas sakkaroosin sekä lisätyn fruktoosin ja glukoosin saanti on yhteydessä kohonneeseen triglyseridipitoisuuteen kiihtyneen maksan VLDL-tuotannon kautta. Sokeripitoisten ruokien runsas käyttö myös heikentää ruokavalion ravintoainetiheyttä. Erityisesti lasten ja nuorten lisääntyneen ylipainon ja sitä kautta terveyden suhteen on tärkeää tehdä kaikki mahdolliset toimenpiteet.

Olemme työryhmän johtopäätösten kanssa samaa mieltä siitä, että makeisveron ja kokonaissokeripitoisuuden perustuvan veron yhdistelmämalli täyttäisi parhaiten terveellisen ravitsemuksen edistämiseen tähtäävät pyrkimykset. On tärkeää, että malli kannustaa kuluttajia ostamaan ja valmistajia kehittämään vähemmän sokeria sisältäviä tuotteita. Lisäksi on hyvä, että kulutusta pyritään ohjaamaan verotuksella niin, että ylipäättään sokeria sisältävien tuotteiden käyttö vähenisi. Pidämme myös tärkeänä, että maitovalmisteen, hedelmien ja marjojen sekä kasvien luontainen sokeri jää verotuksen ulkopuolelle joko kohdistamalla vero valittuihin tuoteryhmiin ja/tai asettamalla tuoteryhmäkohtaiset rajat veron ulkopuolelle jäävälle kokonaissokeripitoisuudelle. Eli näin vero kohdistuisi käytännössä lisättyyn sokeriin, joka on tässä sokerikysymyksessä ravitsemuksellinen ongelma.

Pidämme tärkeänä, että samalla hedelmien, marjojen ja kasvien, joihin ei ole lisätty rasvaa, sokeria ja/tai suolaa, arvonlisäverokantaa tulisi laskea alimmalle mahdolliselle tasolle. Tämä siitäkkin huolimatta, että raportin mukaan vaikutus tuotteiden loppuhintoihin tai kysyntään jäisi vähäiseksi. Kaikki kannustimet kasvien, marjojen ja hedelmien käytön lisäämiseksi ovat arvokkaita kansanterveytemme edistämiseksi.

Kaiken kaikkiaan pidämme tavoiteltavana pyrkimystä kokonaisvaltaisempaan terveelliseen ravitsemukseen perustuvaan veromalliin. Mielestämme myös tyydyttyneen rasvan ja suolan suhteen tarvitaan verotuksellisia toimenpiteitä. Tyydyttyneen rasvan keskimääräinen saanti on edelleen ravitsemussuosituksia korkeampaa, mikä käytännössä tarkoittaa, että suurin osa suomalaisista saa ruokavaliostaan tyydytynyttä rasvaa suositeltua enemmän. Myös suolan saanti on selvästi suositusta korkeammalla tasolla. Lisäksi tulee selvittää mahdollisuudet tukea ravitsemuksellisesti laadukkaiden aterioiden tarjontaa ja ravitsemuslaadultaan hyvää työpaikkaruokailua verotuksellisin keinoin.

Suomen Sydänliitto on kansanterveys-, potilas- ja edunvalvontajärjestö, joka edistää sydän- ja verisuoniterveyttä. Sydänliitto tarjoaa tietoa terveydestä, tukea elämäntapamuutoksiin ja apua toipumiseen. Teemme työtä terveiden elintapojen puolesta ihmisen koko elinkaaren ajan. Sydänliittoon kuuluu 81 000 henkilöjäsentä, 19 sydänpiiriä, 238 paikallista sydänyhdistystä sekä valtakunnallisesti toimivat Sydänlapset ja -aikuiset ry, Sydän- ja keuhkosiirroksia SYKE ry ja Kardiomyopatiapotilaat - Karpatriat ry.

Helsingissä 31.8.2012

Tor Jungman
pääsihteeri
Suomen Sydänliitto ry

Tuija Pusa
ravitsemusasiantuntija
Suomen Sydänliitto ry